

І пронеслось

Тривою в душі:

В Гавані знову

Зливи і дощі! (Г. Чубач 13, 69).

Отже, проведене дослідження дозволяє стверджувати, що окличні речення є важливим засобом репрезентації внутрішнього мовлення у поетичному тексті. Насичені емоційністю, експресивністю, вони діють на активне сприйняття читачем задуму автора, будять думку, викликають відповідні реакції читача.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бандальєр Г. Експресивність як визначальна риса поетики В. Стуса // Вісник Національної академії наук України. – 2005. – № 9. – С.44 – 49.
2. Ващенко В.С. Окличні речення // Сучасна українська літературна мова. Стилїстика / За заг. ред. І.К. Білодіда. – К.: Наукова думка, 1973. – С. 371 – 373.
3. Грищенко А.П. Окличне речення // Українська мова. Енциклопедія / Редкол.: Русанівський В.М., Тараненко О.О. (співголови), Зяблюк М.П. та ін. – К.: Укр. енцикл., 2000. – С. 400.
4. Єрмоленко С.Я. Синтаксис віршової мови (на матеріалі української радянської поезії). – К.: Наук. думка, 1969. – 96 с.
5. Костенко Л.В. Вибране. – К.: Дніпро, 1989. – 559 с.
6. Костенко Л.В. Маруся Чурай // Поезія: Ліна Костенко, Олександр Олесь, Василь Симоненко, Василь Стус. – 2-ге вид., доп. – К.: Наукова думка, 2000. – 272 с.
7. Криштанович О. Мовностилїстичні особливості образу автора у поезії Ю. Федьковича // Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць. Випуск ХХІ. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2003. – С.174 – 177.
8. Навчук Г.В. Формально-синтаксичні та функціонально-семантичні особливості окличних речень у сучасній українській мові: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – українська мова / Кіровоградський державний педагогічний університет імені В.Винниченка. – Кіровоград, 2004. – 20 с.
9. Пушик С.Г. Хмаролом. Вибрані поезії, поеми та пісні. – К.: Дніпро, 1998. – 432 с.
10. Соловей Е.С. Філософська лірика: Навч. посібник із спецкурсу. – К.: Юніверс, 1999. – 368 с.
11. Стехин Ю.К. Специфика стихотворной речи. – Днепропетровск: Изд-во ДГУ, 1974. – 52 с.
12. Чубач Г.Т. Дзвінка ріка. Лірика – К.: ТОВ Університетське видавництво “Пульсари”, 2001. – 224 с.
13. Чубач Г.Т. Листя в криниці: Поезії. – К.: Молодь, 1984. – 104 с.
14. Чубач Г.Т. Озвучена печаль: Поезії. – К.: Унів. вид-во “Пульсари”, 2003. – 212 с.
15. Шевченко Т.Г. Кобзар / Вступна стаття О. Гончара. – К.: Дніпро, 1982. – 647 с.

The exclamative sentences have been analyzed in this article as represents of inner speech. The linguists' approaches to status of the exclamative sentences were studied. The stylistic functions in poetic text were characterized.

Key words: inner speech, exclamative sentences, stylistic function, poetic text.

С.Ю. Лініч

СИНТАКСИЧНІ ПАРАМЕТРИ ПІДМЕТА У ЗАКОНОДАВЧОМУ ТЕКСТІ

У статті проаналізовано формально-синтаксичні параметри функціонування назв суб'єктів правових відносин у ролі підмета простого двоскладного речення у законодавчому тексті.

Ключові слова: законодавчий текст, синтаксис, синтаксичні параметри, підмет.

Вивчення мовних особливостей законодавчих текстів – перспективний напрямок сучасних лінгвістичних досліджень у галузі юридичної лінгвістики та лінгвістики тексту. У російській лінгвістиці дослідження мовних особливостей законодавчих текстів розпочалось ще у 20-30х рр ХХ ст. і знайшло розвиток у другій половині ХХ ст. у роботах Ушакова О.О., Керімова Д.А., Піголкина А.С., Голева Н.Д., Губаєвої Т.В., Івакіної Н.Н., Балихіної Т.М., Виноградової Т.Ю., Михальчук П.П., Кострова М.Б., Власенко Н.А., Антоненко Т.А., Хабібуліної Н.І.

Вивчення різнопланових мовних явищ у межах українських законодавчих текстів пов'язане з утвердженням української мови як державної та становленням законодавчого підстилю офіційно-ділового стилю сучасної української літературної мови. Законодавчі тексти стали об'єктом різноаспектних досліджень: з термінології (Артикуца Н.В., Вербенц М.Б., Коцюба Н.Й., Сергєєва Г.А., Пастернак Г.Ю.), фразеології (Горбачук Д.В.), стилістики (Мізецька В.Я., Демченко В.М.), риторики (Романова М.В.), комунікативної лінгвістики (Круковський В.І., Притишняк Я.І., Малич М.В.) та ін.. Дослідження синтаксичних параметрів законодавчого тексту у сучасній вітчизняній лінгвістиці обмежується вивченням загальних рис синтаксичної будови речення і словосполучення, а також особливостей організації тексту (Токарська А.С., Артикуца Н.В., Стельникович Г.В. та ін.). Просте речення законодавчого підстилю у сучасній лінгвістиці досліджується з точки зору його модально-часових характеристик, що виявляються у структурі предикативного компонента (Баранник Д.Х., Мартиненко В.В., Рогожа В.Г.) і залежних від нього компонентів – маркерів модальності (Рогожа В.Г.).

Невиправдано мало уваги у сучасних дослідженнях українських законодавчих текстів приділяється синтаксичним параметрам окремих компонентів реченнєвої структури. Між тим тяжіння до ускладнення семантико-синтаксичної і формально-граматичної структури мовних одиниць, що функціонують у ролі окремого компонента реченнєвої структури, є важливим синтаксичним параметром законодавчого тексту.

Мета статті – дослідити залежність формально-синтаксичної організації головного субстанціального компонента двоскладного речення від його семантики як синтаксичний параметр законодавчого тексту.

Матеріал дослідження. Дослідження проводилось на матеріалі текстів кодексів України (всього 20 кодексів: Бюджетний кодекс України, Водний кодекс України, Господарський кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства, Кримінальний кодекс України, Кримінально-виконавчий кодекс України, Кримінально-процесуальний кодекс України, Кодекс законів про працю України, Кодекс про надра, Кодекс транспортного мореплавства України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Лісовий кодекс України, Морський кодекс України, Повітряний кодекс України, Сімейний кодекс України, Цивільний кодекс України, Цивільно-процесуальний кодекс України). Об'єкт аналізу – група підмета у простому двоскладному реченні, тобто підмет і залежні від нього компоненти. Аналіз семантико-синтаксичної структури вибраних речень засвідчив пряму залежність між семантикою головного компонента – підмета і його здатністю прогнозувати облігаторні позиції другорядних компонентів реченнєвої структури.

Проаналізуємо основні семантичні типи підмета простого двоскладного речення на позначення суб'єкта правових відносин у законодавчому тексті і їх здатність прогнозувати позиції облігаторних/факультативних компонентів прислівної залежності [2, 32-33]:

1. Власні назви державних органів та організацій, їх структурних підрозділів та посад.

Власні назви, що вживаються у законодавчих текстах є лексикалізованим сполученням слів і в реченні виконують роль цілісного компонента реченнєвої структури: *Державне казначейство України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Державне казначейство України, Державна контрольно-ревізійна служба України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, Верховний Суд України, Державний департамент України з питань виконання покарань, Державна виконавча служба, Комітет Верховної Ради України з питань бюджету; Міністр фінансів України, Голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Спікер Верховної Ради України* тощо.

У законодавчому тексті підмет, виражений власною назвою, вживається абсолютивно і не здатен прогнозувати позиції облігаторних і факультативних компонентів прислівної залежності. Наприклад: *Міністр фінансів України повторно представляє проект закону про Державний бюджет України не пізніше трьох днів після його повторного подання до Верховної Ради України* (1, ст. 39)¹.

2. Узагальнені назви державних органів та організацій.

Узагальнені назви державних органів та організацій виражаються термінологізованими сполученнями слів (зафіксованими у словниках юридичних термінів). Термінологізація сполучень слів – узагальнених назв державних органів та організацій остаточно не завершилася: у

¹ "ст. 39" слід розуміти як "стаття 39" відповідного за номером у списку використаних джерел кодексу.

синтаксичному плані таке термінологічне сполучення слів зберігає формальні ознаки словосполучення, у семантичному плані – характеризується неоднорідністю семантичної структури: *держава, органи стягнення, органи Державної контрольно-ревізійної служби України, районні державні адміністрації, виконавчі органи міських (міст республіканського Автономної Республіки Крим і міст обласного значення) та районних рад у містах, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань водного господарства, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань геології та використання надр, органи протипожежної безпеки, органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим; сільські, селищні, міські ради; районні, обласні ради; районні державні адміністрації; обласні державні адміністрації; кримінально-виконавча інспекція, арештні дома, кримінально-виконавчі установи, спеціальні виховні установи, виправні колонії, виправні колонії мінімального рівня безпеки, районні і міські Ради народних депутатів, державна лісова охорона, митний орган, орган опіки та піклування, державний орган реєстрації актів цивільного стану, територіальні громади, іноземні держави, суд, господарський суд, адміністративний суд, апеляційний суд, касаційна інстанція, апеляційна інстанція тощо.*

Такі сполучення слів узагальнено позначають цілісне складне поняття, денотат, що існує в сукупності його субстанціальних (родових) та атрибутивних (видових) характеристик. Субстанціальний елемент становлять семантичний центр відповідного термінологізованого словосполучення і відзначається високим ступенем регулярності. Його обсяг залежить від складу і структури класу денотатів, до якого апелює відповідний термін. Наприклад: 1) **органи стягнення, органи Державної контрольно-ревізійної служби України, органи протипожежної безпеки, органи місцевого самоврядування, митний орган, орган опіки та піклування, державний орган реєстрації актів цивільного стану;** 2) **органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим;** 3) **центральні органи виконавчої влади, місцеві органи виконавчої влади;** 4) **спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань водного господарства, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань геології та використання надр** тощо.

Елементи, що визначають видові ознаки відповідних правових реалій, у складі термінологізованого сполучення слів характеризуються нижчим ступенем термінологізації. Атрибутивні елементи поєднуються з регулярно відтворюваними у сталій формі субстанціальними елементами терміносполуки і зберігають формально-синтаксичні ознаки облігаторних атрибутивних поширювачів з власне-атрибутивною та об'єктно-атрибутивною семантикою: **районні державні адміністрації, обласні державні адміністрації; спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань водного господарства, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань геології та використання надр, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі освіти і науки, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань лісового господарства, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи; сільські, селищні, міські ради; районні, обласні ради, територіальні органи Державного казначейства України.**

Семантико-синтаксичний статус узагальнених назв державних органів та організацій залежить від ступеня термінологізації таких сполучень слів. Коцюба Н.Й. встановлює такі критерії розмежування термінів-словосполук і словосполучень: 1) стабільний порядок компонентів терміносполуки; 2) обмеження зміни її частин; 3) багаторазова повторюваність сполуки; 4) наявність таких поєднань у словниках і довідниках [3, 167]. Гумовська І.М. додає до вище названих критеріїв 5) термінологічність складових частин; 6) обмежена здатність компонента утворювати словосполучення [2, 85-86].

Отже, узагальнена назва державних органів та організацій, що виражається поширеним сполученням слів, може становити єдиний компонент реченневої структури – підмет або два компоненти реченневої структури – підмет і залежне від нього означення. Єдиним компонентом реченневої структури виступає узагальнена назва державних органів та організацій, що характеризується стабільним порядком компонентів, обмеженою сполучуваністю субстанціального елемента, що виражає родові поняття; регулярністю та повторюваністю і зафіксована у відповідних словниках та енциклопедіях або визначена відповідними законодавчими актами. Атрибутивний елемент таких терміносполук виражає видові характеристики відповідних державних органів влади

та організацій за 1) територіально-ієрархічними: *центральний, республіканський, обласний, районний, міський, міст республіканського Автономної Республіки Крим, міст обласного значення, селищний, сільський; територіальний* 2) тематичними: *адміністративний, господарський, цивільний; першої інстанції, апеляційної інстанції, касаційної інстанції; місцевий, апеляційний, касаційний, вищий спеціалізований; з питань екології та природних ресурсів, з питань водного господарства, з питань геології та використання надр, у галузі освіти і науки, з питань лісового господарства, в галузі митної справи* та ін. ознаками.

Узагальнена назва державних органів та організацій – поширене сполучення слів, становить підмет (субстанціальний елемент, що виражає родові ознаки) та залежне від нього узгоджене означення (атрибутивний елемент, що виражає видові ознаки), якщо атрибутивний елемент такої сполуки:

– виражений займенниковим прикметником (*відповідний, певний, визначений, інший* та ін.): *відповідні ради у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства, інші державні органи, інші органи державної влади, відповідна районна державна адміністрація;*

– дуже поширений і виражений відокремленим дієприкметниковим чи прикметниковим зворотом, тобто його синтаксичний зв'язок з субстанціальним елементом послаблено: *центральний орган виконавчої влади, уповноважений Кабінетом Міністрів України для здійснення необхідних заходів з управління корпоративними правами держави, координації діяльності органів виконавчої влади у цій сфері та надання необхідних відомостей іншим органам державної влади; органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією; районні державні адміністрації за місцем розташування земельної ділянки, органи виконавчої влади з питань земельних ресурсів.*

3. Загальні назви юридичних осіб різних видів та організаційно-правових форм, їх об'єднань та об'єднань громадян.

Для законодавчого підстилю офіційно-ділового стилю не характерне функціонування онімів на позначення юридичних осіб різних видів та організаційно-правових форм, об'єднань громадян, на відміну від адміністративно-господарського та дипломатичного підстилів. Юридичні особи, що є переважними суб'єктами господарського та цивільного права, у законодавчому тексті позначаються узагальнено – за допомогою термінологічно закріплених за певним класом денотатів загальною назвою: *суб'єкти господарювання, суб'єкти господарювання усіх форм власності, підприємство, виробничий кооператив, споживче товариство, товарна біржа, фондова біржа, господарське товариство, порт, товариство з обмеженою відповідальністю, приватне підприємство, сільськогосподарська кооперація, корпорація, конгломерат, політична партія, профспілкova організація* тощо.

Усі загальні назви юридичних осіб різних видів та організаційно-правових форм, їх об'єднань та об'єднань громадян є юридичними термінами, що фіксуються у відповідних юридичних словниках та енциклопедіях [4], тому становлять єдиний компонент реченнєвої структури. Підмет простого двоскладного речення, виражений такою загальною назвою, у законодавчому тексті вживається абсолютнo або сполучається з факультативними атрибутивними поширювачами, вираженими узгодженим означенням або дієприкметниковим зворотом: *Суб'єкти господарювання та інші учасники відносин у сфері господарювання здійснюють свою діяльність у межах встановленого правового господарського порядку, додержуючись вимог законодавства* (2, ст. 5); *Підприємства можуть створюватись як для здійснення підприємництва, так і для некомерційної господарської діяльності* (2, ст. 62); *Виробничий кооператив відповідно до його статуту самостійно визначає основні напрями господарської діяльності, здійснює її планування та організацію* (2, ст. 107); *Юридична особа, зацікавлена в одержанні земельної ділянки у постійне користування із земель державної або комунальної власності, звертається з відповідним клопотанням до районної, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій або сільської, селищної, міської ради* (3, ст. 183).

4. Збірні назви керівних, контролюючих та наділених іншими функціями органів юридичних осіб різних видів та організаційно-правових форм, їх об'єднань та об'єднань громадян. Такі назви у законодавчому тексті представлені термінологічним сполученням слів (*спостережна рада, правління, профспілкova організація*) або словосполученням, головним компонентом якого є термін або термінологічне сполучення слів (*адміністрація виправного центру, правління виробничого кооперативу, спостережна рада товариства* та ін.), а залежним – облігаторний атрибутивно-об'єктний компонент, виражений загальною назвою юридичних осіб різних видів та організаційно-правових форм, їх об'єднань та об'єднань громадян у родовому

відмінку без прийменника (*профспілкова організація підприємства, виборний орган первинної профспілкової організації, установи* та ін.). Термінологічне словосполучення становить єдиний компонент реченнєвої структури – підмет, а словосполучення – підмет, виражений головним компонентом словосполучення, та другорядний облігаторний атрибутивно-об’єктний поширювач підмета – непрямий додаток, виражений залежним компонентом словосполучення: **Спостережна рада** обирається загальними зборами з числа членів кооперативу у складі трьох - п’яти осіб (2, ст. 105); **Правління виробничого кооперативу** може наймати виконавчого директора для оперативного управління діяльністю підприємств (2, ст. 104).

5. **Загальні назви посадових осіб різного рівня.** Загальні назви посадових осіб різного рівня у законодавчому тексті можуть виражатися однією лексемою (*ревізор, прокурор, аудитор, суддя* та ін.) або сполученням слів:

а) інформативно недостатній іменник [2, 32-33] – основна назва посади (*голова, секретар, директор*) + прикметник – уточнююча назва посади: *почесний голова, виконавчий директор, генеральний директор, фінансовий директор, учений секретар* тощо.

б) інформативно недостатній іменник – назва посади (*керівник, голова, заступник*) + загальна назва державного органу або організації, юридичних особи різних видів та організаційно-правових форм, їх об’єднань та об’єднань громадян (*місцевого фінансового органу, первинної профспілкової організації*).

6. **Назви осіб за належністю до певного органу, політичного чи громадського об’єднання, руху** тощо.

Назви осіб за належністю до певного органу, політичного чи громадського об’єднання, руху у законодавчому тексті виражаються словосполученням, головний компонент якого – інформативно-недостатній іменник з семантикою включення до складу певної групи осіб (*член, учасник, представник* та ін.), а залежний компонент – власна чи загальна назва державного органу, політичного чи громадського об’єднання, руху: *представники комітетів Верховної Ради України, депутатських фракцій та груп; представники Кабінету Міністрів України та Рахункової палати; інші учасники відносин у сфері господарювання; члени виробничого кооперативу; кожний член споживчого товариства; громадяни Української РСР; член житлово-будівельного кооперативу; член його (власника будинку (квартири)) сім’ї; члени сім’ї власника будинку (квартири); повнолітні члени сім’ї власника; законні представники; всі члени екіпажу; профспілковий представник підприємства* та ін.

Таким чином, головний компонент словосполучення на позначення загальних назв посадових осіб різного рівня та назв осіб за належністю до певного органу, політичного чи громадського об’єднання, руху виражений інформативно-недостатнім іменником, тому відповідні назви становлять єдиний компонент реченнєвої структури і здатні поєднуватись з факультативними атрибутивними компонентами прислівної залежності, що на синтаксичному рівні виражаються прикметниками, дієприкметниками та їх зворотами і виконують функцію узгоджених означень: **Керівник місцевого фінансового органу** протягом бюджетного періоду забезпечує відповідність розпису місцевого бюджету встановленим бюджетним призначенням (1, ст. 78); **Усі учасники адміністративного процесу** є рівними перед законом і судом (4, ст. 10).

7. **Назви осіб за належністю до певної правової сфери:** а) **судового процесу:** *прокурор, суддя, сторони, зацікавлена сторона, суддя-доповідач, законний представник, захисник сторони, свідок, експерт, судовий експерт, спеціаліст, учасники цивільного процесу, перекладач, головуєчий у судовому засіданні*; б) **процесу кримінального дізнання та розслідування:** *обвинувачений, слідчий, організатор, підбурювач, пособник, поняті* та ін.; в) **виконання покарань:** *засуджений* тощо.

Назви осіб за належністю до певної правової сфери незалежно від їх структури та морфологічного вираження є термінами і у реченні виконують функцію єдиного компонента реченнєвої структури, здатного функціонувати абсолютивно або сполучатися з другорядними факультативними компонентами прислівної залежності: **Сторони** можуть примиритися протягом всього часу судового розгляду або заявити клопотання про надання їм часу для примирення (4, ст. 136); **Кожний свідок** допитується окремо (4, ст. 131); **Засуджені** мають право на побачення: *короткострокові тривалістю до чотирьох годин і тривалі – до трьох діб* (5, ст. 110).

8. **Назви осіб за характером та родом діяльності.** Назви осіб за характером та родом діяльності у законодавчому тексті у ролі підмета вживаються абсолютивно: *боржник, роботодавець, працівник, головні розпорядники бюджетних коштів, емітенти цінних паперів, власники цінних паперів, власник підприємства, торговці цінними паперами, посередники у сфері випуску та обігу цінних паперів, комерційний агент, вантажовідправники, вантажоодержувачі, тимчасово відсутній*

наймач, наймач, поручитель, землевласники, землекористувачі, судновласник, оператор ядерного судна, військовослужбовці, призвані на збори військовозобов'язані, постійні лісокористувачі, власники лісів, продавець, покупець, опікун.

Такі назви здатні прогнозувати обов'язкові і факультативні валентно-незумовлені позиції компонентів прислівної залежності (у формально-синтаксичному плані – узгоджені та неузгоджені означення) у випадку, якщо позначають уточнену назву особи: *посередники у сфері випуску та обігу цінних паперів, головні розпорядники бюджетних коштів.*

Таким чином, назви суб'єктів правових відносин у функції підмета простого двоскладного речення у законодавчому підстилі офіційно-ділового стилю мають переважно складну та складену будову і виражаються сполученням слів з різним ступенем термінологізації. Назви суб'єктів правових відносин з високим ступенем термінологізації на формально-синтаксичному рівні утворюють єдиний компонент реченнєвої структури. Назви суб'єктів правових відносин, що остаточно не термінологізувались, на формально-синтаксичному рівні представлені головним компонентом реченнєвої структури – підметом та залежним від нього узгодженим або неузгодженим означенням чи додатком. Назви суб'єктів правових відносин у законодавчому тексті характеризуються мінімальною сполучуваністю і поєднуються переважно з простим або складним дієслівним присудком, вираженим дієсловом активного стану, недоконаного виду теперішнього часу дійсного способу у формі 3-ї особи однини або множини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гумовська І.М. Англійська юридична термінологія в економічних текстах: генезис, дериваційний та семантико-функціональний аспекти: Дисертація кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.04. / Львівський національний університет ім. І.Франка. – Л., 2000. – 186 с.
2. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. Монографія. – К.: Наукова думка, 1986. – 167 с.
3. Коцюба Н.Й. Українська термінологія державного управління (стан та розвиток): Дисертація кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.01. / Львівський національний університет ім. І.Франка. – Л., 2004. – 278 с.
4. Юридична енциклопедія у 6-ти тт. – К., 1996-1998.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бюджетний кодекс України // Експерт-юрист: Інформаційно-правова бібліотека (електронна законодавча база). – 2007. – серпень.
2. Господарський кодекс України // Експерт-юрист: Інформаційно-правова бібліотека (електронна законодавча база). – 2007. – серпень.
3. Земельний кодекс України // Експерт-юрист: Інформаційно-правова бібліотека (електронна законодавча база). – 2007. – серпень.
4. Кодекс адміністративного судочинства України // Експерт-юрист: Інформаційно-правова бібліотека (електронна законодавча база). – 2007. – серпень.
5. Кримінально-виконавчий кодекс України // Експерт-юрист: Інформаційно-правова бібліотека (електронна законодавча база). – 2007. – серпень.

The article focuses on the peculiarities of the subject as the component of formal-grammatical sentence structure in a legislative text.

Key words: syntax, legislative text, syntactic parameters, subject.

Л.В. Кардаш

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ОДНООБ'ЄКТНОГО ПРОТИСТАВЛЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

У статті проаналізовано можливості вираження одного з різновидів категорії протиставлення — однооб'єктного засобами української літературної мови. Опираючись на логіко-філософські засади, здійснено градацію різнооб'єктних і різнотемпоральних варіантів реалізації категорії протиставлення.

Ключові слова: протиставлення, однооб'єктність, предикат, референт, темпоральність, аспектуальність, імпліцитність.